Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Eduskunnan ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Asia: E 17/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje_suurpedot_ennakkovaikuttaminen ja E 18/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje, Bernin sopimuksen muuttaminen suden osalta

Viite: Lausuntopyyntönne 3.4.2024 /MmV / kirjallinen lausuntopyyntö

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITON LAUSUNTO KOSKIEN:

E 17/2024 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: E-KIRJE_SUURPEDOT_ENNAKKOVAIKUTTAMINEN
JA
E 18/2024 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: E-KIRJE, BERNIN SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN SUDEN OSALTA

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa:

E 17/2024 VP Luontodirektiivin tarkistaminen suden ja muiden suurpetojen suojelun osalta; ennakkovaikuttaminen

Lausunnon kohteena olevalla E17/2024-kirjeellä muodostetaan Suomen ennakkovaikuttamislinjauksia suurpetojen, erityisesti suden, suojelutarpeen tarkistamiseen luontodirektiivissä (92/43/ETY).

Euroopan parlamentin suurpetoja koskevan julkilausuman perusteella EU-komissio käynnisti selvityksen suden suojelutarpeesta keväällä 2023. Selvitys julkistettiin marraskuussa 2023. Selvityksen pohjalta komissio teki 20.12.2023 ehdotuksen neuvoston päätökseksi (COM(2023) 799 final). Komissio ehdottaa EU:n puolesta otettavaksi kannaksi Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen (ns. Bernin sopimus) pysyvän komitean kokoukseen, että suden Bernin sopimuksen mukaista suojelua lievennettäisiin siirtämällä susi sopimuksen liitteestä II (täysin rauhoitetut eläinlajit) liitteeseen III (suojeltavat eläinlajit).

Metsästäjäliitto yhtyy vahvasti Suomen valtioneuvoston muodostamaan näkemykseen eli kannattaa lämpimästi komission aloitetta suden suojelutarpeen arvioinnista ja pitää tärkeänä, että komissio tarkastelee suden suojelutarvetta luontodirektiivin osalta Bernin sopimukseen mahdollisesti tehtävien muutosten pohjalta.

Metsästäjäliitto näkee tarpeelliseksi Suomen kannan mukaisesti, että komission tulisi suden ohella arvioida myös muiden suurpetokantojen, kuten esimerkiksi Suomen suotuisalla suojelun tasolla olevan karhukannan suojelutarvetta. Metsästäjäliitto haluaa muistuttaa, että myös Suomen vahva ilveskanta on suotuisan suojelutason johdosta luontodirektiivin liitesiirron (IV -- > V) tarpeessa.

Metsästäjäliitto pitää erittäin tärkeänä, että komissio tarkastelee liitteiden muuttamistarvetta tieteellisen ja teknisen kehityksen valossa luontodirektiivin 19 artiklan edellyttämällä tavalla. On keskeistä hahmottaa, että luontodirektiivin liitteitä ei ole tarkoitettukaan pysyviksi, vaan niitä tulee tarkastella dynaamisesti ajankohtaiseen tieteelliseen tietoon pohjautuen kunkin lajin osalta.

Metsästäjäliitto haluaa muistuttaa, että voimassa olevan hallitusohjelman mukaisesti suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn. Hallitusohjelman mukaan suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvataan lainsäädännöllä ja jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti.

Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus mahdollistaa sellaisten lajien metsästyksen ja hyödyntämisen, joiden kanta on riittävän vahva ja joista on haittaa luonnolle ja ihmisille. Metsästäjäliitto pitää myös tärkeänä, että luontodirektiivin liitteiden muuttamisen menettelyä suurpetojen osalta tarkastellaan niin, että se mahdollistaisi direktiivien liitteiden muuttamisen suotuisan suojelun tasolla olevien populaatioiden osalta nykyistä jouhevammin.

Kuten lausunnon kohteena olevassa perusmuistiossa todetaan, Suomen susikanta on kasvanut yhtäjaksoisesti vuodesta 2017. Erityisesti kanta on kasvanut lounaisessa ja läntisessä Suomessa, jossa myös ihmisasutus on tiheämpää kuin itäisessä Suomessa. Tämä on aiheuttanut huomattavia sosioekonomisia ongelmia sekä ongelmia ja uhkaa kotieläimille sekä metsästyskoirille. Myös lasten kuljettaminen kouluun suurpetovaaran takia on yleistynyt maassamme merkittävästi.

Suomen karhu- ja ilveskannat ovat Euroopan mittakaavassa varsin vahvoja ja myös suotuisalla suojelutasolla. Kannan lähes rajoittamaton runsastuminen kannanhoidollisen metsästyksen estyttyä todennäköisesti kasvattaisi erityisesti karhun aiheuttamien vahinkojen määrää sekä pitemmällä aikavälillä myös turvallisuusriskiä ihmistä kohtaan. Ääriesimerkkinä Euroopassa voidaan turvallisuusriskin osalta pitää Romaniaa, jossa metsästämätön ja runsas karhukanta aiheutti vuonna 2019 peräti kahdeksan ihmisen kuoleman sekä 76 ihmisen raatelun.

Metsästäjäliitto painottaa, että Suomen suurpedot ovat viime vuosikymmeninä pysyneet pääsääntöisesti ihmisarkoina kannanhoidollisen metsästyksen ansiosta. Kuten perusmuistiossakin selvästi todetaan, esimerkiksi karhukannassa metsästys on kohdentunut pääasiassa nuoriin karhuyksilöihin, jotka eivät ole riittävästi oppineet väistämään ihmistä. Kannanhoidollisella metsästyksellä on poistettu niitä karhuyksilöitä, jotka ovat käyttäytyneet välinpitämättömästi tai pelottomasti ihmistä kohtaan. Luontodirektiivin liitesiirrot mahdollistaisivat yleisesti suurpetokantojen adaptiivisen säätelyn ja niiden pysymisen ihmisarkoina, mikä on sekä ihmisen että suurpetojen itsensä etu.

Metsästäjäliitto haluaa erityisesti muistuttaa, että vaikka pyrkimys suurpetojen liitesiirtoihin sekä Bernin sopimuksessa että luontodirektiivissä on erittäin kannatettava, on kuitenkin tiedostettava merkittävä riski muiden jäsenmaiden kielteisistä kannoista esitettyihin muutoksiin ja siten esitysten kaatumiseen äänestyksissä. Bernin sopimuksen liitemuutoksiin tarvitaan määräenemmistö ja luontodirektiivin liitteiden muuttamiseen tarvitaan neuvoston yksimielinen päätös.

Metsästäjäliitto näkee siksi erittäin tärkeänä, että samaan aikaan jatketaan voimakasta panostusta kansallisiin toimiin eli tarvittaviin laki- ja asetusmuutoksiin siten, että suurpetojen kannanhoidollinen metsästys mahdollistuu maassamme. Tarvitaan siis vahvoja ja hallintotuomioistuinkäsittelyn kestäviä kotimaisia lainsäädännön ja suurpetohallinnon kehittämisen ratkaisuja, jotka mahdollistavat suurpetokantojen hoidon nykyisten luontodirektiivin liitelistausten mukaan, kuten Ruotsissa tälläkin hetkellä tapahtuu.

E 18/2024 VP Komission ehdotus EU:n kannaksi Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen (Bernin sopimus) pysyvän komitean 44. kokouksessa suden (Canis lupus) suojelun osalta

Euroopan parlamentin suurpetoja koskevan julkilausuman perusteella komissio käynnisti selvityksen suden suojelutarpeesta keväällä 2023. Selvitys julkistettiin marraskuussa 2023. Selvityksen pohjalta komissio teki 20.12.2023 ehdotuksen neuvoston päätökseksi (COM(2023) 799 final). Komissio ehdottaa EU:n puolesta otettavaksi kannaksi Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn Bernin yleissopimuksen pysyvän komitean kokoukseen, että suden suojelua lievennettäisiin siirtämällä susi yleissopimuksen liitteestä II (täysin rauhoitetut eläinlajit) liitteeseen III (suojeltavat eläinlajit). Asiasta on tarkoitus päättää Bernin sopimuksen pysyvän komitean 44. kokouksessa Strasbourgissa 2.-6.12.2024.

Valtioneuvosto on linjannut E-kirjeessä (E 58/2023 vp) Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi, että Suomi edistää suurpetoja, erityisesti sutta, koskevan sääntelyn kehittämistä vastaamaan paremmin kantojen nykyistä tilaa.

Metsästäjäliitto tukee voimakkaasti Suomen kantaa ja kannattaa komission aloitetta suden suojelutarpeen arvioinnista Bernin sopimuksessa ja tukee myös komission ehdotusta EU:n kannaksi suden siirtämiseksi Bernin sopimuksen liitteestä II (täysin rauhoitetut eläinlajit) liitteeseen III (suojeltavat eläinlajit).

Metsästäjäliitto yhtyy Suomen ja EU-komission jakamaan näkemykseen siitä, että ehdotetut muutokset vaikuttavat asianmukaisilta, kun otetaan huomioon erityisesti kannan tilan nykyiset kehityssuuntaukset sekä se suojelun taso, jonka sopimuksen liitteen III mukainen lajien suojelujärjestelmä tarjoaa. Sopimuksen toiminnan ja toimeenpanon kannalta on oleellista, että liitteitä muutetaan tuoreimman tiedon mukaiseksi, jotta kansainvälisten suojelutoimien taso on perusteltu. Hallitusohjelman mukaisesti Suomen suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn, ja lisäksi suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvataan lainsäädännöllä.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen (EK 41/2022 vp ─ KAA 4/2020 vp) mukaisesti. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus mahdollistaa sellaisten lajien metsästyksen ja hyödyntämisen, joiden kanta on riittävän vahva ja joista on haittaa luonnolle ja ihmisille. Metsästäjäliitto näkee välttämättömänä, että tämä hallitusohjelmaan kirjattu tahtotila toteutetaan pikaisesti.

Riihimäellä 8.4.2024

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Jaakko Silpola
Toiminnanjohtaja

Ere Grenfors
Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö